

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 13P/17/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1415200794
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nadežda Tomanicová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2015:1415200794.1

Uznesenie

Okresný súd Bratislava IV vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: S. bytom u navrhovateľky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka - S. a otec - neuvedený, za účasti navrhovateľky: S., zastúpená JUDr. Miroslavom Kučerom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Krajinská 30 o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia takto

rozhodol:

Súd nariaďuje predbežné opatrenie nasledovného znenia:

Súd dočasne zveruje maloletú S. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky S., ktorá bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, starať sa o jeho výživu, v bežných veciach ju bude zastupovať a spravovať jej majetok namiesto matky.

Súd dočasne zakazuje styk matky s maloletou S..

Matka je povinná prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na neploleté nezaopatrované dieťa mesačne, počínajúc dňom 20.2.2015, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám navrhovateľky.

odôvodnenie:

Návrhom podaným na Okresný súd Bratislava IV dňa 26.1.2015 žiadala navrhovateľka, stará matka maloletej S., o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým súd zverí maloletú S. do jej náhradnej osobnej starostlivosti a zakáže styk matky s maloletou. Navrhovateľka súčasne podala aj riadny návrh na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

Navrhovateľka v odôvodnení svojho návrhu uviedla, že matka sa nedokáže riadne postarať o svoje dieťa a preto sa maloletá nachádza od 25.12.2014 u navrhovateľky. Matka trpí hraničnou poruchou osobnosti, má ťažké depresie, má samovražedné sklony a ohrozuje zdravie a život dieťaťa tým, že ho vystavuje núdzi, nevie mu poskytnúť základné životné potreby, ako stravu, ubytovanie a materskú starostlivosť. Matka sa tri roky liečila na psychiatrii u C. s tým, že odmietla brať lieky. Matka maloletej si už ako 11-ročná chcela vziať život a podrezala sa. Maloleté dieťa mala za slobodna s človekom, ktorý nie je uvedený ani v rodnom liste mal. z osobitných dôvodov. Matka uzavrela dňa XX.X.XXXX manželstvo s G. ktorý je „asociál“, bez pracovného pomeru a má kriminálnu minulosť. Spolu s menovaným mala matka maloletú v osobnej starostlivosti, pričom túto však poskytnúť nevedela, s menovaným sa často bila a rozbíjala spolu s ním nábytok i pred maloletou v bytoch, ktoré stará matka prenajímala matke. Navrhovateľka platila za tieto byty nájomné a následne po ich rozbití, sa matka z týchto bytov musela sťahovať na nové miesta, ktoré opätovne platila navrhovateľka. Navrhovateľka od narodenia maloletej poskytuje jej ako aj jej matke mesačne stravu a kompletnú starostlivosť. Keď maloletá býva s matkou je vystavovaná nepredstaviteľným traumám a stresom a navrhovateľka má strach o zdravie a život maloletej. Dňa 18.11.2014 matka podala na Okresný súd Bratislava IV návrh na rozvod manželstva,

príčom vec sa vedie pod sp. zn. 7C 293/2014. Navrhovateľka ďalej uviedla, že situácia v rodine matky maloletej už bola neúnosná, pravidelne do bytu museli chodiť hliadky policajného zboru. Stará matka vec viackrát oznamovala na orgán starostlivosti o rodinu a dieťa. Matka štyri roky nikde nepracuje a nie je schopná zabezpečiť výživu dieťaťa. Od 25.12.2014 je maloletá u navrhovateľky, ktorá zabezpečuje riadnu výchovu dieťaťa. Maloletá navštevuje Materskú školu v J.. Vážny signál pre starú matku, prečo musela okamžite podať predmetný návrh bolo to, že matka maloletej si v decembri 2014 v presne nezistený deň zapísala do diára na rok 2015 skutočnosti, že si chce vziať život a zmárniť i maloleté dieťa. Navrhovateľka má obavu, že matka by sa mohla zmocniť maloletého dieťaťa, pretože je jeho zákonným zástupcom a spôsobilá mu ujmú na zdraví a živote. Navrhovateľka tvrdí, že je schopná zabezpečiť riadnu výchovu maloletej, pretože sa o ňu stará vlastne od malička. Navrhovateľka je dlhodobo rozvedená, žije sama bez partnera iba s maloletou vo vlastnom 1-izbovom byte v J.. Navrhovateľka je zamestnaná od roku 1993 ako zástupca riaditeľa v Centre voľného času na G. s mesačným príjmom X XXX . €, pričom má ďalšie dve zamestnania - upratovanie a pod., aby mohla pomáhať i svojej dcére s platením nájomov za byty a so stravou a ošatením. Navrhovateľka je zdravá a schopná fyzicky i psychicky zabezpečiť riadnu výchovu maloletej. Maloletá je na starú matku veľmi citovo naviazaná a k svojej matke ísť nechce.

Zo správy riaditeľky Spojenej školy K. zo dňa 5.2.2015 súd zistil, že maloletá navštevuje Špeciálnu materskú školu, K. od 01.09. 2013. Do zariadenia ju prihlásila matka a dala splnomocnenie pre starú matku (navrhovateľku) preberať maloletú z materskej školy. Maloletá navštevuje materskú školu pravidelne. Na nové prostredie a kolektív detí sa adaptovala pomerne rýchlo, začala sa sama aktívne zapájať do spoločných hier a bežných aktivít. Porozumenie inštrukciám je prítomné. Slovná zásoba maloletej je bohato rozvinutá. Kognitívne funkcie sa pohybujú v pásme normy. Seba obslužné a hygienické činnosti má osvojené primerane svojmu veku. Maloletá je aktívna, vo svojom známom prostredí je bezprostredná a komunikatívna. V cudzom prostredí sa u nej objavujú isté známky separačnej úzkosti. Do decembra 2014 matka pravidelne maloletú privádzala i odvádzala z materskej školy. Často mávala však výkyvy nálad, kričala na maloletú, alebo ju naopak nosila na rukách atď. V januári 2015 materskú školu stará matka informovala, že prevzala starostlivosť o maloletú, pretože matka dieťaťa sa nedokáže o ňu postarať. Zároveň oznámila, že požiadala o jej zverenie do starostlivosti. So starou matkou maloletej je dobrá spolupráca, javí aktívny záujem o dianie v materskej škole a správanie maloletej. Maloletá spontánne sama rozpráva o vážnych problémoch doma, najmä vo vzťahu matky a jej partnera, neprejavuje sa u nej však zatiaľ negatívne emočné prežívanie, ešte si plne neuvedomuje, vzhľadom na svoj vek, vážnosť rodinnej situácie. Od januára 2015 sa matka maloletej v materskej škole neinformovala o maloletej a ani sa nedostavila. V prípade ak by taká situácia nastala (vzhľadom na jej zdravotný stav) stará matka materskú školu požiadala, aby ju okamžite kontaktovali.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave zo dňa 11.2.2015 bolo zistené, že dňa 26.1.2015 navštívila navrhovateľka referát sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a oznámila, že od 26.12.2014 má vo svojej starostlivosti maloletú z dôvodu, že medzi matkou a jej manželom sa odohral incident, ktorý vyústil do bitky medzi nimi a svedkom toho bola aj maloletá. Vzhľadom na zdravotný stav matky (hraničná porucha osobnosti a depresia), ktorá odmieta odbornú pomoc a vzhľadom na to, že navrhovateľka sa snaží už minimálne štyri roky pomôcť dcére s riešením jej problémov, rozhodla sa stará matka chrániť svoju vnučku podaním návrhu na vydanie predbežného opatrenia a následne zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, keďže zo strany matky nedochádza k žiadnej pozitívnej zmene, čo sa týka jej životnej situácie. Okrem toho sa stará matka obáva o život a zdravie maloletej, keďže matka sa jej v zaslaných sms-správach vyhrážala, že ublíži sebe a maloletej. Referát sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa snažil vykonať rozhovor s matkou dňa 4.2.2015 ohľadom jej terajšej situácie. Na stretnutie sa dostavila matka spolu so svojim manželom G.. Komunikácia s matkou bola problematická, matka reagovala impulzívne, vyjadrila sa, že odborného lekára - psychiatra nenavštevuje a navštevovať nebude, nie je riadne nikde zamestnaná, pracuje len brigádnicke, na čom nič zle nevidí. Jej vzťah s navrhovateľkou je problematický, vraj ju v 18-tich rokoch vyhodila z domu a odvtedy si stále rieši svoje problémy. Teraz býva v hosteli na M.. Referát sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately eviduje mal. S. od júna 2013, kedy im oznámila Ubytovňa V., že medzi matkou a jej priateľkou S. došlo k fyzickej potýčke, ktorú musela riešiť aj polícia. Svedkom tejto potýčky boli aj maloleté deti oboch matiek. V máji 2014 bola matka hospitalizovaná na psychiatrii z dôvodu ďalšieho konfliktu v ubytovni na G., ktorý bol spôsobený požitím alkoholu zo strany matky. O mal. sa postaral terajší manžel matky G.. Aj táto ubytovňa ukončila s matkou dohodu o bývaní. V priebehu týchto rokov ošetrojúca lekárka C. hodnotila starostlivosť o mal. bez vážnych nedostatkov, vo svojich správach uvádzala zo strany matky len problémy s ubytovaním. Spojená škola, K. kde mal.

navštevuje Špeciálnu materskú školu vo svojom hodnotení zo dňa 26.1.2015 uviedla, že starostlivosť o mal. prevzala v súčasnosti stará matka. Dňa 10.2.2015 bola vykonaná návšteva v domácnosti starej matky S. a bolo zistené, že stará matka býva v 1-izbovom byte spolu v mal. a jej starostlivosť zvláda. Súčasťou bytu je chodba s kúpeľňou a toaletou, kuchynka a veľká izba, kde má mal. hračky, osobné veci a spáva s babkou na rozťahovacej sedačke. Stará matka má okrem tohto bytu rodinný dom v T., kde istý čas bývala matky s mal. Z tohto domu ju musela stará matka vysťahovať, keďže jej ho zdevastovala. Mal. sa vyjadrila, že chodí do „motýlikovej triedy“, najradšej má miláčika a paradajkovú polievku. Za mamou je jej smutno, ale „trochu sa na mamu hnevá, lebo sa pohádala so sebou a je v nemocnici“. S babkou je jej tiež dobre. Stará matka je zamestnaná v Centre voľného času T. v K., kde s ňou po skončení materskej školy chodí aj mal. Pri tejto návšteve stará matka predložila viaceré sms-správy, ktoré sú útočné a vulgárne voči starej matke a aj na adresu pracovníkov referátu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Bratislavy IV. Úrad práce skonštatoval, že stará matka má vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť a výchovu maloletej. Vzhľadom na to, že matka je vážne chorá a odmieta odbornú pomoc, nie je možné v súčasnosti ponechať jej maloletú v starostlivosti a výchove, keďže je obava, že by mohla vážne ohroziť jej život a zdravie, čo viackrát prezentovala. Z uvedeného dôvodu úrad navrhuje súdu vyhovieť starej matke vo veci návrhu na vydanie predbežného opatrenia a zverenia do náhradnej osobnej starostlivosti v plnej miere, lebo je to v záujme dieťaťa.

Matka vo svojom vyjadrení zo dňa 13.2.2015 uviedla, že v návrhu navrhovateľky je niekoľko podstatných chýb, na ktoré by chcela upozorniť. Matka tiež uviedla, že o mal. sa dokáže postarať a že mal. nie je u navrhovateľky od 25.12.2014 ale od 26.12.2014 od 12.00 hod., nakoľko matku 25.12.2014 v noci „chytli depresie“ a prosila navrhovateľku, nech jej mal. postráži na dva dni, no navrhovateľka jej potom mal. odmietla vrátiť. Matka sa liečila u psychiatra C., ku ktorému nechodí už 3 roky, t.j. odvtedy čo ju druhýkrát prepustili z psychiatrie. To že trpí hraničnou poruchou osobnosti sa matka dozvedela až teraz. Predtým matka navštevovala psychiatričku C. u ktorej sa liečila od základnej školy. Matka ďalej uviedla, že chcela spáchať samovraždu, keď mala 9 rokov, nakoľko na ňu zle vplývalo to, že jej otec bol vo výkone trestu odňatia slobody vo E. a matka si našla priateľa. Matka uviedla, že „stratila chuť do života, jedla lieky, pila a chcela umrieť“. Otec mal. je „asociál“, je bezdomovec, narkoman a psychicky chorý. Jeho matka s druhom sú alkoholici. Keď sa narodila mal. matka bývala pol roka u navrhovateľky, ktorá ju potom poslala preč, potom pol roka bývala u otca v K., potom bývala v T., kde však ale psychicky nevládala samotú. Potom jej navrhovateľka vybavila bývanie v Ubytovni V., odkiaľ ju však vyhodili, keď skončila druhýkrát na psychiatrii. Následne ju navrhovateľka nechávala prespávať u nej v práci. Matka ďalej uviedla, že navrhovateľka jej prenajala byt v B., na D., pričom navrhovateľka platila aj nájomné. Matkin manžel pracoval ako upratovač a zabezpečoval stravu a ošatenie, matka bola nezamestnaná. Z predmetného bytu museli odísť, nakoľko mali vysoké nedoplatky za vodu. Matka tvrdí, že žiadny policajti tam neboli a nedošlo ani k rozbíjaniu nábytku. Matka má za to, že navrhovateľka mal. „húcka“ proti nej a jej manželovi. Navrhovateľka ďalej matke zabezpečila bývanie v Ubytovni N., kde boli dvakrát zasahovať aj policajti, raz keď matku napadol sused, ktorý bol pod vplyvom drog a druhýkrát sa matka pochytila s manželom, keď mu pichla nožnicami do ruky „lebo im zašibalo z drog, aj to robila preto, aby utiekla z tej hnusnej reality a nevyšli si ataky zo strany svojej materi“. Matka ďalej uviedla, že nie je pravdou, že štyri roky nikde nepracovala, nakoľko pracovala brigádne, avšak nikomu nevyhovovala jej pracovná doba. Matka tiež uviedla, že navrhovateľka jej odmietla pomôcť a poslala ju za manželovou rodinou. Matka tvrdí, že začala brať drogy v 18-tich rokoch po tom, čo ju navrhovateľka vyhodila z domu, keď si nevedela nájsť prácu. Matka zároveň uviedla, že „dcéru jej nenechá aj keby mala skapať ju bude mať naspäť. Nikdy jej ju nenechá“.

Podľa § 74 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

V zmysle ust. § 75 ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku, súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez vylúchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 75 ods. 8 Občianskeho súdneho poriadku, o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným

účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

V zmysle § 76 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku, predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Z dočasného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci a pri ich zisťovaní nemusí byť dodržaný formálny postup predpísaný pre dokazovanie. Neznamená to však, že súd môže nariadiť predbežné opatrenie len na základe tvrdenia navrhovateľa bez toho, aby bola osvedčená pravdepodobnosť nároku a nebezpečenstvo hrozacej ujmy. Je teda nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie existencie nebezpečenstva bezprostrednej ujmy.

Po oboznámení sa s návrhom navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj so všetkými listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise, dospel súd po dôkladnom zvážení všetkých skutočností k záveru, že návrh starej matky je dôvodný a v konaní bolo preukázané nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy, ktorá by dieťaťu hrozila v prípade, ak by súd dané predbežné opatrenie nenariadil. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal najmä z potreby ochrany záujmov maloletého dieťaťa, keďže matka je vážne chorá a odmieta odbornú pomoc, a teda nie je možné v súčasnosti ponechať jej maloletú v starostlivosti a výchove, keďže je obava, že by mohla vážne ohroziť jej život a zdravie, čo viackrát prezentovala. Vzhľadom na uvedené súd považoval za potrebné zasiahnuť do práv účastníkov a aspoň predbežne zabezpečiť ochranu maloletému dieťaťu, aby bolo obmedzené riziko nenapraviteľnej ujmy, ktorá by mohla dieťaťu vzniknúť. S poukazom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, že dočasne zveril maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a dočasne zakázal styk matky s maloletou. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že podľa vyjadrenia referátu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately má stará matka vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť a výchovu maloletej. Súd vzal teda do úvahy aj výsledky zo šetrenia pomerov v domácnosti navrhovateľky, na základe ktorých Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave doporučil súdu, aby návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v plnom rozsahu vyhovel.

Pokiaľ ide o výšku výživného, túto súd ustálil na sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa mesačne, ktorá je určená predbežne a teda má len v nevyhnutnej miere zabezpečiť výživu maloletého dieťaťa. Táto suma je t.č. XX,XX € mesačne.

Súd však zdôrazňuje, že toto rozhodnutie neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, ale predstavuje len dočasnú úpravu a okamžitý zásah do pomerov účastníkov nevyhnutný na zabezpečenie ochrany práv maloletej. V riadnom konaní bude súd vykonávať rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého bude môcť vo veci rozhodnúť v súlade s potrebami a záujmami maloletej. Súd dáva do pozornosti aj tú skutočnosť, že predbežné opatrenie má len dočasný charakter a po podaní návrhu vo veci samej, prípadne po začatí konania ex offo bude súd vykonávať rozsiahle dokazovanie na základe ktorého bude možné vo veci rozhodnúť.

Toto predbežné opatrenie zanikne právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým sa návrhu vo veci samej nevyhoví, alebo uplynutím tridsaťdňovej lehoty od vykonateľnosti rozhodnutia o veci, ak sa návrhu vo veci samej vyhoví (§ 77 ods. 1 písm. b), c) O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Bratislave prostredníctvom Okresného súdu Bratislava IV, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (205 ods. 1 O. s. p.). Odvolanie nemá odkladný účinok.